САМОДОПОМОГА

ЕКОНОМІЧНО - КООПЕРАТИВНИЙ КВАРТАЛЬНИК

SELF - HELP

862 Main St. Winnipeg 4, Man.

A UKRAINIAN QUARTERLY OF COOPERATION AND ECONOMY

РІК IV. ГРУДЕНЬ, 1959, ВІННІПЕГ, МАН. — DECEMBER, 1959, WINNIPEG, MAN. ЧИСЛО 3-4 (12).

З Новим Роком

ЩЕ РІК ОДИН У ВІЧНІСТЬ ПРОЙШОВ БЕЗ ВОРОТТЯ;
НОВИЙ РІК ЗАВІТАВ, НЕМОВ ЮНАК ВРОДЛИВИЙ.
І СИПЛЯТЬСЯ БАЖАННЯ Й МОЛЬБИ ДО ЗІР ЛЕТЯТЬ:
О БОЖЕ, ДАЙ, ЩОБ РІК НОВИЙ БУВ НАМ ЩАСЛИВИЙ!

ТА МИ НЕ БУДЕМ НИНІ В СОТЕ ПОВТОРЯТЬ
САМІ СЛОВА, ЩО В НИХ НІХТО НЕ ВІРИТЬ;
ДАМО НАМ В НОВОРІЧЧІ НАЙКРАЩУ ІЗ ПОРАД,
ЩО ВЖЕ ДАВНО В УМАХ СТАРИХ ЛЮДЕЙ РОЗЦВІЛА:

ДАРЕМНІ ВСІ БАЖАННЯ, ДАРЕМНІ ВСІ СЛОВА,
ЩО МИ СЕБЕ ВТІШАЄМО ЩОРОКУ,
ЯКЩО НЕ БУДЕМО УПЕРТО Й МУДРО ПРАЦЮВАТИ —
ДО ЩАСТЯ МИ ВПЕРЕД НЕ РУШИМО НІ КРОКУ!

БОРІМОСЬ ЗА ДОБРО В ЖИТТІ УПЕРТО Й МУЖНЬО;
НАВЧІМОСЬ МІНЯТИ СЛОВА ЗА ДІЛА — Й ТОДІ
МИ СКАЖЕМО: РІК НОВИЙ ЩАСЛИВ НАМ БУТИ МУСИТЬ!

УСІМ НАШИМ ЧИТАЧАМ, ЧЛЕНАМ КРЕДИТОВОЇ СПІЛКИ "КАРПАТІЯ"
І ВСІМ ДРУЗЯМ
бажаємо
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!
ДИРЕКЦІЯ, КРЕДИТОВИЙ КОМІТЕТ,
РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ Й УПРАВА
"КАРПАТІЇ"
ТА РЕДАКЦІЯ "САМОДОПОМОГИ".

На порозі нового десятиріччя

З цим роком (1959) кінчаємо 20 років діяльности нашої кредитівки Карпатії. Вступаємо в нову декаду шістьдесятих років. Що за нами — це ми можемо і повинні перевірити і зробити аналізу. А що перед нами — тут належало б глянути трохи далі, як один рік уперед.

Десять років тому навіть ті люди з нас, що оптимістично дивилися в майбутнє Карпатії, не припускали, що ми такими швидкими кроками підемо вперед. Тоді, при кінці першої декади, стан членів Карпатії виносив 1,046, майно — $240,000, а річні прибутки — $9,700. Що продовж десять років збільшимо стан членів на 1,800, цього можна було очікувати, але ніхто з нас не передбачив би тоді, що майно за той час зросте на один мільйон 380 тисяч (майже в 6 разів), а доходи на 80 тисяч (округло в 8 разів більше).

Дивлячись у майбутнє, можемо робити такі припущення: потенціял наш прямо необмежений. Ще одну тисячу членів або й дві можемо легко здобути за десять років. Таким самим темпом, як у другій декаді, без труду могли б ми зорганізувати й піднести капітал на 5-7 мільйонів долярів та збільшити річні прибутки на пів мільйона долярів. Це не є для декого з нас жодною фантазією. Але одно лише маленьке "але"...

Як у минулому так і сьогодні є в нас кращі і слабші моменти. У першу чергу повинні ми мати на увазі справу провідного елементу — технічних працівників-фахівців і здорових та характерних громадян у проводі, з суспільним підходом до громадської праці й відданих кооперації. Що наш стан під цим оглядом 10 років тому представлявся краще як сьогодні, про це немає сумніву в нікого з щиродумаючих людей. Чи можемо сподіватись і чи є вигляди на те, що впродовж третьої декади ситуація під цим оглядом поправиться на краще?

Якби в нас була повна громадська відповідальність і якби на вищезгадане питання могли ми відповісти позитивно, тоді ми могли б ставити намічений ріст як ціль на найближчу декаду. Але це справа не лише кількох людей в проводі Карпатії. Потрібно тут колективної постанови всього членства Карпатії, а може й більше уваги зо сторони загалу українського громадянства. До наших проблем треба нам підходити з ініціятивою, розумом і пильністю.

В. Т.

НАШ СВІТ

Це журнал господарсько-кооперативної і громадської думки. Ню Йорк, 25 жовтня 1959. Рік І. Ч. І. Адреса:

71 East, 7th Street
New York, N. Y.

З постановою Другого Кооперативного З'їзду в Торонті появилось отце перше число місячника — розміром 9 x 11 цалів, на гарному папері. Редагує колеґія. Річна передплата $1.50.

Наш Світ — це журнал, на який ми довго чекали. Кооперативна родина в Канаді і ЗДА сягає сьогодні числом біля 50 тисяч. Це велика сила — якби її за допомогою живого слова можна було оживити. Соціяльне й економічне життя промощує ґрунт для консолідації надто розпорошеного вже політичного життя. Тому перед журналом велике завдання, — поставити ті сили на рейки здорового національного поступу й зросту. Бажаємо витривалости видавцям, редакційній колеґії й редакторам.

Другий З'їзд Української Кооперації

У днях 5-6 вересня 1959 р. в домі "Просвіти" в Торонті відбувся II З'їзд Української Кооперації, на якому було 37 представників українських кооператив з Канади і ЗДА. (Перший з'їзд відбувся 9-10 грудня 1957 р. у Виндсорі). Між представниками кооперативів були такі поважні кооператори-сеньори як дир. А. Мудрик, дир. І. Шепарович, дир. О. Становір, дир. М. Мельничук, дир. М. Хархаліс, інж. Р. Раковський, інж. А. Мілянич, інж. О. Охрим, проф. д-р І. Витанович, інж. Д. Михайлюк, інж. В. Топольницький, інж. В. Несторович, дир. М. Чопик і дир. М. Бабій. З молодшої ґенерації — були: інж. Р. Крохмалюк, ред. Р. Ільницький, дир. Р. Мицик, д-р В. Пушкар, дир. С. Романів, інж. В. Тарнавський, д-р П. Шкурат, дир. В. Ситник й інж. А. Качор. З молодих було теж багато, згадати б тільки дир. В. Куцого з Торонта, інж. Р. Горного з Лондону.

Крім цього на З'їзді було поважне число гостей — разом коло 70 осіб. Українську пресу репрезентували ред. А. Курдидик і ред. Солонинка.

Заступлені були такі осередки: Вінніпеґ, Торонто, Монтреал, Гемилтон і Лондон у Канаді та Ню-Йорк, Филаделфія, Шікаґо і Детройт у ЗДА.

Ініціяторами з'їзду були: Товариство Українських Кооператорів в Ню-Йорку, Кординаційний Комітет Кредитових Кооператив у Торонті і Кооперативна Громада у Вінніпеґу.

З'їзд відкрив коротким словом голова Координаційного Комітету Кред. Кооператив у Торонті п. В. Ситник. До президії З'їзду були обрані: А. Мудрик — почесний голова, І. Шепарович — предсідник, Р. Мицик — заст. предс., інж. В. Топольницький і В. Ситник — члени президії та інж. О. Охрим і М. Чопик — секретарі.

Господарем і технічним керівником З'їзду був дир. В. Куций.

Окремі привіти для з'їзду склали: І. Шепарович від ТУК в Ню Йорку, інж. В. Топольницький від "Кооп. Громади" у Вінніпеґу і дир. В. Пушкар від "Самопомочі" у Филаделфії.

Головною основою нарад З'їзду були три справи, які представлено в окремих рефератах, а саме: інж. А. Мілянича — про потребу координаційного і плянувального центру української кооперації в ЗДА і Канаді; інж. Р. Раковського та проф. І. Витановича — про видання "Історії Українського Кооперативного Руху", зокрема про зміст і кошти видання цієї книги. І вкінці реферати ред. В. Несторовича і ред. Р. Ільницького — про центральний господарсько-кооперативний часопис "Наш Світ", що мав би появитися вже з початком жовтня 1959 р.

Над рефератами розвинулася дуже цікава, ділова, а найважніше, будуюча дискусія, у якій брали слово: д-р І. Витанович, інж. Р. Крохмалюк, ред. Р. Ільницький, інж. А. Качор, інж. Р. Раковський, Р. Мицик, ред. Несторович, М. Чопик, інж. О. Охрим, д-р Шкурат, В. Пушкар, О. Становір, Б. Слонецький, Бойко, Пелех, інж. Мілянич, С. Романів, ред. А. Курдидик, І. Шепарович і інші.

У висліді дискусії над рефератом інж. А. Мілянича обрано Організаційну Комісію в складі: Інж. В. Топольницький, С. Романів і інж. А. Качор з Вінніпеґу, директор А. Мудрик, інж. О. Охрим і дир. В. Куций з Торонта та із ЗДА — інж. А. Мілянич (Детройт), дир. Р. Мицик (Шікаґо), д-р В. Пушкар (Филадельфія), інж. Р. Раковський і дир. І. Шепарович (Ню-Йорк). Комісія має підготовити і найпізніше до квітня 1960 року скликати Конґрес Української Кооперації, який остаточно зреалізує оформлення центру українського кооперативно-господарського життя.

Довша дискусія, може дещо задовга, розвинулася над рефератами інж. Р. Раковського — бюджет для видання "Історії укр. кооп. руху" — і проф. І. Витановича — детальний плян змісту самої книжки. Всі дискутанти однозгідно стверджували, що історію українського кооперативного руху треба написати не так для минулого, як для нашого майбутнього, бо українська кооперація — це своєрідна національно-соціяльна інституція нашого народу, яка відограла і відограватиме певну ролю в суспільному житті України і українського народу. Тому треба цю інституцію показати наступним нашим поколінням, а також показати її світові, як наш специфічний твір. Запропонований бюджет в сумі 12,000 дол. на цю книжку одобрено з побажанням до кооператив складати на цю ціль датки по 2‰ (проміль) від балянсової суми. Крім цього з'їзд апелює до кооператив за масовою передплатою книжки членами кооператив. Ціна книжки в передплаті передбачена в сумі 10 дол. На цьому закінчено перший день нарад.

Другий день з'їзду присвячено дискусії над рефератами інж. В. Несторовича і ред. Р. Ільницького про потребу видавання одного родинно-кооперативного часопису "Наш Світ", на місце дотеперішніх двох, а саме: "Новий Світ" і "Наш Контакт", не враховуючи льокальних видань таких, як "Самодопомога" (Вінніпеґ) і інші. Новий часопис матиме дві частини: родинно-суспільну під редакцією Р. Ільницького і кооперативно-господарську під редакцією інж. В. Несторовича.

Новий часопис має бути не тільки інформатором для родин згуртованих у наших кредитових кооперативах, але він має вказувати на можливости і перспективи розбудови нашого господарського життя, яке може стати базою всього нашого організованого суспільно-громадського життя.

Під кінець нарад ухвалено відповідні короткі резолюції, в яких зібрано всі важніші постанови з'їзду.

Кінцевим словом І. Шепарович закрив офіційну частину нарад і попросив учасників з'їзду на спільну товариську перекуску, яку приготовили пані з Координаційного Комітету Кред. Кооператив у Торонті.

У тій частині з'їзду виголосив довшу бадьору промову господар з'їзду В. Ситник й інж. В. Топольницький від "Кооп. Громади" у Вінніпеґу. Оба промовці підкреслювали вагу і значення з'їзду, який матиме значення у дальшім розвитку українського кооперативного руху в ЗДА і Канаді.

Найбільш зворушливим моментом було прощання двох кооперативних сеньйорів дир. А. Мудрика і дир. І. Шепаровича з собою і учасниками з'їзду, словами: "До побачення на найближчому Кооперативному Конґресі!"

Запал, ентузіязм і віра в добру справу, що помітні були серед учасників з'їзду, кажуть нам сподіватися, що II Кооперативний З'їзд направду розпочне нову добу в історії української кооперації на північно-американськім континенті, що дай Боже!

Андрій Качор

ВІДСОТКИ І ВІДСОТКИ

У другій половині ц. р. піднеслась відсоткова (процентова) стопа в Канаді дуже високо. В банкових кругах стало звичайним явищем — 5-6½% замість попередних 2½—3%. Причина? Завеликий попит на кредит зі сторони уряду, індустрії і громадянства.

Тому що на кредит легше продавати як за готівку, торгівці звичайно передають своїх боржників - покупців в руки позичкових компаній. Позичкові компанії числять надто високі відсотки — звичайно 18—24% річно. Значно дешевший кредит в кооперативах і кредитових спілках — ніколи не вищий як 12% річно.

Щоб конкурувати з кооперацією, задумало Т-во Дрібних Торгівців у Канаді перебрати справу кредитів у свої руки. Після їхнього пляну відсоткова стопа на кредит виноситиме 7% річно, без сумніву менше як у позичкових компаніях. З цього приводу найбільший фінансово - господарський часопис на американським континенті — Financial Post, Торонто, з 15 серпня ц. р. пише: "Actual rate set is 7% per year, added to the original unpaid balance. That works out at slightly higher than Credit Union loan rates (1% a month) and bank note discounted at 6%.

Цитуємо повищу нотатку тому, що в нас нераз навіть освічений людині трудно виснити, що відсоток 1% місячно або 12% річно в кредитівці коштує менше як 7% деінде. Там 7% річно означає $7.00, у нас кошт близько $6.50, беручи на увагу при тім асекурацію позички як також зворот відсотків, який міняється.

С. Я. НАВРОЦЬКИЙ

УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА КООПЕРАЦІЯ В КАНАДІ, ЇЇ ЗАВДАННЯ І ЦІЛІ ТА ПРОРОБЛЕНА ПРАЦЯ

Ударним завданням Української Кредитової Кооперації в Канаді, зокрема її ідеології і основників, було завжди безупинне старання за те, щоб охопити кооперативним членством якнайбільше українського населення тих міст і місцевостей, де вони діють. Цей клич, що був тотожним із цілями Кредитово - Кооперативного Руху на Рідних Землях, — бо як девізу ставив собі економічну розбудову через стягнення українських капіталів до українських кредитових кооператив — діє і тут. Розростом поодиноких кредитівок і цілої Кредитової Кооперації в загальному виказує він поважні успіхи. Та Кредитова Кооперація тут не тільки думає про господарську розбудову нашої спільноти, але тій Кооперації дорогий та близький також громадський сектор.

На Рідних Землях тисячі "Просвіт", "Сільських Господарів" і подібних культурно - освітних установ покривали — в головному — духові потреби також і членів кооператив усякого типу. У Канаді громадська праця, через своє таке чи інше партійно - політичне забарвлення, потребує безглядно нового, прямого (об'єктивного) підходу до громадського сектора також з боку кооперативного руху. Метою цього руху є творити події і обставини, а не підбігати за ними. Кредитова Кооперація, якщо хоче удержати кооперативний рух здоровим, то мусить виховати громадянство в кооперативному дусі. Та Кредитова Кооперація має дбати не тільки про господарську розбудову української спільноти, але бути допоміжною їй у добутті усіх інших культурних і духових цінностей, яких вимагають час та обставини української людини поза межами Рідних Земель.

З цією метою "Кооперативна Громада" у Вінніпеґу влаштувала була в неділю, 11 жовтня ц. р. в залі Читальні 'Просвіта" товариські сходини, щоб відзначити "День Української Кооперації" та при цьому обмінятись з членами й прихильниками українських кооператив у Вінніпеґу думками про біжучі господарсько-кооперативні справи. Було там з'ясоване кооперативне життя нашої спільноти в Канаді та подано короткий огляд кооперативного життя на Рідних Землях. Передано теж важніші постанови Кооперативного З'їзду в Торонті, в якому взяли участь відпоручники кредитових кооператив з Канади і з ЗДА.

Дня 17 жовтня ц. р. представники українських кредитівок взяли участь у відзначенні Міжнародного Дня Кредитівок членами Союзу Манітобської Кредитової Конференції. Українська Кредитова Кооперація, вростаючи в канадійське життя, тримає зв'язки з кооперативним рухом в цілій Канаді.

13 листопада відбулися в залі УНО 3-квартальні Збори Кредитової Кооперативи "Карпатія", що запізнали членів із теперішним фінасовим її станом та познайомили їх із рішеннями З'їзду представників українських кредитових кооператив Канади і Америки, що відбувся в перших днях вересня ц. р. в Торонто. В тому З'їзді брали активну участь як представники Кооперативної Громади у Вінніпеґу панове: інж. В. Топольницький, інж. А. Качор та мґр. Романів.

Заслухано також фінансовий звіт, з якого слідує, що "Карпатія" продовж 10 минулих місяців не тільки поважно поширила свої аґенди і збільшила майно, але й виказує тенденції до дальшого зросту цієї найбільшої у Вінніпеґу української фінансової інституції. Устійнено детально, що майно "Карпатії" з кінцем жовтня ц. р., отже на протязі 10 місяців, збільшилось на $185,000.00. Зріст позичок за цей час виносив суму $167,000, надвишка за 10 міс. виносила $42,000.

Кредитова Кооператива "Карпатія", згідно з засадою, що кооперативний рух в своїх цілях не бачить тільки матеріяльний добробут своїх членів, намагається також виховувати повірену спільноту під культурно-духовим оглядом. На прим., започаткована кілька років тому фундація, яку названо в пошану величезних заслуг геніяльного музика і диригента сл. п. О. Кошиця "Фундацією ім. О. Кошиця" найшла в Карпатії прихильність і піддержку. Її призначенням допомагати стипендіями музичним і співацьким талантом нашої спільноти.

В дні 13 грудня ц. р. влаштувала ця "Фундація ім. О. Кошиця" та її покровителька "Карпатія" особливий концерт, що пройшов з небувалим успіхом, бо був високо - вартісною атракцією і найкращою імпрезою від років у Вінніпеґу. Дописи про цей концерт були поміщені в усіх українських часописах та повні признання для організаторів і виконавців, що поставили ту імпрезу на неперевершимій досі висоті. Ця імпреза законтивізувала поважно потребу оживлення і скріплення предметової Фундації, що може та повинна допомогти не одній українській молодій людині піти слідами того, якого іменем названо цю Фундацію, — слідами великого українського Бояна, — незабутнього Олександра Кошиця.

Нова Українська Кредитівка

З днем 23 вересня 1959 року отримала чартер манітобського уряду нова українська кредитівка в Манітобі п. н. Кредитівка при Парохії Пресв. Евхаристії в Іст Килдонан, коло Вінніпеґу. Як довідуємось, головою кредитівки є М. Вельґош, а скарбником п. Гайда.

Число відомих українських кредитівок в провінції — 18 — не змінилось, бо діяльність свою припинила Кредитівка Альфа - Омеґа з днем 21 січня, 1959. Причина: брак зацікавлення серед членів.

ХРОНІКА КАРПАТІЇ ЗА 1959 РІК

15 січня: Перше засідання дирекції після Нового Року. Принято 17 нових членів та встановлено дату річних загальних зборів.

12 - 13 лютого: Відбулась конвенція Союзу Кредитових Спілок Манітоби. Представником Карпатії був п. Д. Корнило, а заступником п. М. Одайський.

20 лютого: Відбулись двадцяті річні загальні збори Карпатії. Уділовцям виплачено $4\frac{1}{4}$% дивіденди, а боржникам 12% звороту відсотків.

3 березня: Конституційне засідання новообраної дирекції.

3 квітня: В сусідстві льокалю Карпатії вибух вогонь. Около $200.00 шкоди в Карпатії з цього приводу покрито було асекурацією.

21 квітня: На місячному засіданні рішила дирекція дати відозву до членів в журналі "Самодопомога", щоб складали свої пожертви на пам'ятник Шевченка в Карпатії на Ч. щадничої книжечки 807 А.

14 червня: Дирекція Карпатії і кільканадцять членів взяли участь в зустрічі канадійсько-українського леґіону в Ґардентоні, Ман. В червні вийшло чергове число "Самодопомоги" 1 - 2 за перше півріччя 1959.

12 серпня: Відбулись річні збори Кооперативної Громади в Українськім Національнім Домі.

5 - 7 вересня: Відбувся в Торонті З'їзд представників кредитової кооперації українців Канади і ЗДА. Представником Карпатії, а разом і Кооперативної Громади був В. Топольницький. Крім того ще два делеґати від Кооп. Громади пп. — С. Романів й А. Качор.

3 жовтня: З рамени Карпатії брав участь в десятирічч Кредитової Спілки у Форт Віліям В. Топольницький.

11 жовтня: Відбулось свято української кредитової кооперації в Читальні Просвіти.

17 жовтня: День Кредитової Кооперації Манітоби в авдиторії. Українська група була численно заступлена.

25 жовтня: Вийшло перше число журналу господарсько - кооперативної і громадської думки "НАШ СВІТ" в Ню Йорку.

9 - 10 листопада: У цих двох днях 4 ревізори Манітобського Уряду провели повну контролю книг і діловодства Карпатії коштом $444.00.

10 грудня: Пилип Семака, довголітній працівник у Карпатії, перебув тяжку операцію в лічниці Ст. Бонифас. Вернув домів 24 грудня як реконвалесцент.

13 грудня (неділя): Старанням Фундації ім. О. Кошиця при допомозі членства Карпатії відбувся в залі УНО концерт для вшанування св. п. О. Кошиця.

25 грудня: Відійшов до лічниці на провірку здоров'я управитель Карпатії Іван Шкварчук.

31 грудня: До кінця ц. м. 13 членів Карпатії вплатили $187.00 на пам'ятник Шевченка на щадн. кн. 807 А.

КАЛЕНДАРІ ДЛЯ ЧЛЕНІВ КАРПАТІЇ

Перший раз за 20 років рішила дирекція Карпатії розіслати членам стінний календар на 1960 рік. Чудовий краєвид та адреса й число телефону Карпатії причиниться напевно до більшої популяризації нашої установи.

М. І. Мандрика

КООПЕРАЦІЯ НА ЦЕНТРАЛЬНИХ І СХІДНИХ ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ

ВІД ПОЧАТКІВ ДО УПАДКУ ЦАРАТУ

Початки кооперативному рухові в Україні дала кредитова кооперація. Першою кредитівкою було Позичково-Ощадне Товариство в місті **Гадячі, на Полтавщині,** що виникло в 1869 році. Воно було Шульце - Делічського типу (Райфайзен остаточно виробив форму своєї кооперативи в тому ж 1869 році). Як саме виникло Гадячське Товариство, не вдалося докладно вияснити, одначе ідея його не прийшла з Росії, бо перша звістка в російській пресі того часу про першу російську кооперативу Рождественське Товариство, появилася в 1868 р., коли вже Гадячське Товариство було зорганізоване. Другою кооперативою, того ж типу, було **Сокиренське** Позичково - Ощадне Товариство, також на Полтавщині. Засноване воно відомим українським меценатом, дідичем Павлом Галаганом. Третім стало товариство **Немеринецьке,** на Київщині, зорганізоване проф. Тарасовим в 1874 р. Так, потроху, почали виникати кооперативи в цілій Україні:

На Полтавщині	в р.	1809,
Херсонщині		1871,
Київщині, Запоріжжі		1874,
Чернігівщині й Таврії		1875,
Басарабії		1877,
Волині		1879,
Харківщині		1882,
Поділлі		1888,
Кубані		1894.

За час з 1869 до 1884 р. виникло 82 кооперативи. З року 1885 запанувала в Росії чорна реакція, "апостоли" кооперації замовкли. За наступних 11 років, до 1896 р., виникло лише 34 нових кооператив. Але в 1895 р. особлива комісія, що виробляла новий статут державного банку Росії, в Петербурзі, звернула увагу на тяжкий стан селянства, і в наслідок того, на пораду відомого міністра "реформатора" С. Ю. Вітте, було видано закон про кооперацію, з днем 1 червня 1895 р., який леґалізував **кредитові товариства** Райфайзенового типу. Одначе аж до 1900 р., помітного оживлення кооперативного руху не було. В цьому 1900 р. на кооперативне поле виступили "земства", себто місцеві губерніяльні та повітові органи самоврядування (початки демократії). Під їх тиском старий закон було поліпшено **7 червня 1904 р.,** а в 1905 р. було дозволено творити союзи кооператив. Таким чином з 1906 року почався великий кооперативний рух. Перший період цього руху зазначається роками 1906—1914.

За час від 1869 до 1905 р. було організовано в Україні **361** кооператив.

За роки 1906—1913 нових кредитівок в Україні зорганізовано **3,228.**

Треба пригадати, що 1905 рік був роком "Першої Російської Революції". Ця революція змінилася в нову урядову реакцію; праця на політичному полі стала неможливою, особливо для українців, а тому **всі свідомі інтелектуальні сили пішли на поле кооперації.**

Перший союз кредитових кооператив (без права банкових операцій) виник в 1896 р. в місті Бердянську (на березі Азовського моря), фактично в с. Андрієвці; другий в 1907 р. — в місті Мелітополі, в Таврії. Ці союзи слабо розвивалися. Але в 1907 р. народився **Київський Союз** (Союзбанк), під проводом досвідченого й здібного кооператора Христофора Барановського (він став першим міністром фінансів Української Нар. Республіки). В 1911 р. **створилися** ще два дільні союзи — Кубанський та Катеринославський.

Київський союз став зразком і провідником всіх інших, як в розвитку кооперативного кредиту, так і в боротьбі за кооперативну самостійність і за здобуття дозволу на центральний кооперативний банк в Україні (уряд не давав дозволу, а тому Київський Союз діяв, як член кооперативного банку в Москві аж до 1917 р.). На 1915 р. в Україні було вже 30 союзів.

На 1 січня 1916 р. балянси союзів були такі:

Київський Союз	3,043.000.00	карб.
Кубанський	2,274.000.00	карб.
Мелітопольський	840.000.00	карб.
Катеринославський	745.000.00	карб.
Бердянський	281.000.00	карб.

(1 карб. — 50 ц.)

З виникненням союзів появилася й кооперативна преса: "Наша Кооперація" й "Комашня" (орган Київського союзу) в Києві, "Союз" на Кубані. Крім того кооперації присвячували багато місця загальні часописи, як от: "Рада", "Засів", "Село", "Світова Зірниця", "Ґілля", "Хлібороб", "Літературно-Науковий Вістник" і ін.

Кооперація в Україні стала могутнім національним рухом, який освідомив і пробудив до національної суспільної й господарської діяльности мільйони населення та об'єднав і виховав тисячі ідейних інтелектульних провідників. Могутнє масове відродження України в році 1917 завдячується головним чином кооперації.

ЮРІЙ ФЕДЬКОВИЧ

Фармазони

АБО

ЯК ТРИДЦЯТЬ СРІБНАРІВСЬКИХ ГОСПОДАРІВ ЗАПИСАЛИСЯ ЧОРТОВІ І ЯК ВОНИ ЗА СІМ РОКІВ, СІМ МІСЯЦІВ І СІМ ТИЖНІВ ЗАБАГАТІЛИ

Розділ третій

Як записуються тридцять срібнарівських господарів у фармазони.

Василь лишив Запотічного у своїй старій хаті, а сам переселився в нову. Але тут одного вечера прибігає Степан Притуляк, що приятелював з Василем ще з дитинства.

— Гарно побудувався! — сказав Степан.

— Що тут гарного, — сказав Василь. — Коли б ти побачив, як господарі побудовані в Німеччині, то тоді б ти дізнався, що то значить гарно і як кожен господар повинен мешкати.

Боже мій добрий! А ми мусимо в таких кучах поневірятися, що аж на душі сумно.

— А хто ж вам винен?

— А вже ж ніхто, тільки самі; бо за ті гроші, що пропиваємо, кожен міг би мати таку хату, як ти.

— Та хіба таку? Кам'яницю з поверхами міг би мати.

— Василю! Чи не сказав би ти мені, як своєму товаришеві з дитинства, одну річ, про яку я тебе запитаю?

— Скажу.

— Ти, брате, фармазон?... Люди так кажуть.

Василь подумав трохи та й сказав:

— Авже ж, ніде правди діти, фармазон. Але я це тільки тобі кажу, а ти тримай язик за зубами, коли не хочеш мати клопоту, бо з нами, фармазонами, жарту нема.

— Я знаю. Але не міг би ти мені хоч трохи про тих фармазонів розповісти?

— Не можна.

— А якби хтось з нас хотів записатися в фармазони?

— Якби вас було з тридцять, то тоді можна, тоді вас приймемо.

— І більше знайшлося б, як тридцять. Мене багато просило, щоб я з тобою поговорив, як давній твій приятель, але я весь час не міг на тебе натрапити. Лиш одне скажи мені, Василю: якби ми записалися в фармазони, чи можемо якогось щастя чи гаразду сподіватися?

— Такого щастя та гаразду, якого ви ще не зазнали і якого не зможете своїм розумом зміркувати. Але спочатку треба фармазонську пробу витримати.

— А яка ж то проба?

— Сім років, сім місяців і сім тижнів фармазонськими заповідями жити.

— А вони тяжкі?

— Такі легкі, що їх може кожний виконати.

— А багато тих заповідей?

— Десять, але на них треба присягу скласти.

— У кого?

— У нашої старшини.

— А де ж вона?

— Де її треба. І сюди може прийти.

— Коли?

— Коли схочете. Навіть у цю неділю, що прийде.

Д-р М. МАРУНЧАК

СУСПІЛЬНА ОПІКА НА ПОСЛУГАХ ЛЮДИНИ

Модерне розуміння суспільної допомоги

Ми часто стрічаємось в нашому щоденному житті зі словом Суспільна допомога чи опіка, що його різно віддаємо в англійській мові звичайно називаємо це "public welfare", relief, public assistance, social assistance й тим подібне. Поняття суспільної опіки в західньому світі надзвичайно зрізничковане, а на північно - американському терені, в системі демократичного правління спільнотою, суспільна опіка стала невідємною складовою частиною системи суспільного ладу й правління. Гідність людини стала вихідною в суспільних й політичних міркуваннях демократичного світу. Звідси виводиться концепт політичної свободи й віра в правління закону й тільки закону. Гідність людини й віра в її снагу двигатися до все кращого диктувала модерній спільноті двадцятого століття перейти розуміння суспільної опіки як несення тільки матеріяльної допомоги, а зосередити цю матеріяльну допомогу як допоміжну силу в здвигненні людини до ведення її справ її власними силами та її власними шляхами.

Первісне розуміння суспільної допомоги тісно в'язалось з міркуванням "допомогти бідному". Ця допомога тоді уважалась великодушним жестом того, що допомагав. Останній завсіди був тим вищим у спільноті, а бідний був завсіди бідним зі сумнівним суспільним статусом. Багато причинилася до покращання цього розуміння християнська церква. Харитативні інституції церкви були тими, що вносили своєю практикою інше розуміння суспільної допомоги. Вони стали витирати поняття і різниці суспільної зрізничкованости. Однак церква й її харитативні інституції не в силі були заспокоїти потреб росту спільноти, а часто відповісти на питання потреби цілої держави. В модерній спільноті й державі суспільна опіка стала складовою системою не тільки правління, але теж виховання й тому держава й її адміністрація взяли в руки основні потреби суспільної допомоги. Це однак не вилучає цілого ряду допомоги приватних інституцій як також церкви, що уважає суспільну допомогу потребуючому як одну із своїх завдань існування на землі.

Історичний розвиток суспільної допомоги в Канаді

Розвиток суспільної допомоги в Канаді був зумовлений різними факторами. В першій мірі сюди були перещіплені закони суспільної допомоги Франції й Англії, бо перші поселенці стали їх застосовувати на місці свойого поселення. Отже в Квебеку поселенці базували цю допомогу на католицькій харітас, тоді коли Нова Скошія й Новий Брунсвик стосували філософію й практику т. зв. бідного закону (пур ла) Англії. З приходом до Канади різних европейських національностей були внесені різні принципи допомоги стосовані в т. зв. сторону краю. Вони однак не змінили основно первісного обличчя суспільної допомоги. Британський Північно - Американський Акт й Конфедерація 1867 року віддали суспільну допомогу в руки муніципалів, міст й провінцій. Федеральний уряд вилучив право суспільної допомоги із своєї компетенції. Агрикультурність країни того часу дозволяла на того роду експеримент. Однак Канада стала нашвидко збагачуватися й індустріялізуватись. В парі з тим приходило безробіття а між двома останніми світовими війнами прийшла грізна депресія. Нові потреби країни змусили федеральний уряд занятися проблемами суспільної опіки для безробітних, пенсіями для старших людей, одноразовими чи постійними допомогами для воєнних інвалідів і т. п.

Сьогодні канадійська система суспільної допомоги адміністраційно поділяється на три галузі. Суспільна допомога, що її несуть місцеві самоврядні уряди — це є муніципали та міста, дальше окремою ділянкою допомоги займаються провінції, а третім відтинком допомоги займається самий федеральний уряд.

Вся ця допомога несена трьома різними шляхами базується на модерному розумінні допомоги. Цебто обов'язок спільноти, а не милостиня допомоги потребуючому. Спільнота чи держава допомагає при помочі матеріяльної допомоги, щоб потребуючий двигнувся до самостійного ведення своїх справ.

Суспільна допомога — це зараз не пониження, а допомога рівних рівним.

— Поклич її, братчику. Я не журюся, що не буде нас досить. А якже ми можемо від тебе довідатися, коли, як і що?

— Як мене в церкві не буде, тоді знайте, що всі повинні до мене опівночі прийти і тут, в оцій світлиці, мене ждати. Світла в ній не буде, але то нічого. А як почуєте, що хтось у хаті тричі вдарить, як клевцем по ковадлі, тоді нічого не бійтеся і сміливо заходьте в цю світлицю. Будьте певні, що з вашої голови й волосок не впаде, — за це я, Василь, відповідаю перед тобою. Лише того дня ніхто не сміє якогонебудь трунку покуштувати, бо справа, що відбуватиметься, — велика і важлива і її треба робити по-тверезому.

— Тож приходити в неділю опівночі?

— Як лише вранці мене в церкві не буде.

— Слово?

— Фармазонське слово!

Отак поговоривши, Притуляк пішов собі в село. Крадькома розмовляв то з одним, то з другим, радилися і ще ходили сюди-туди. У цей час Василь сидів коло стола, довго думав, щось читав, писав: потім зібрався й пішов до панотця. З панотцем довго говорив, а як вийшов, то панотець послав по Складана й Правдарюка і також з ними довго радився. У неділю вдосвіта Василь поїхав до міста.

* * *

День був дуже гарний. Людей у церкві було багато. А як повиходили, то Притуляк такий уже був радий, немов би хтось посадовив його на сто коней, бо Василя не було в церкві. З одним-другим переморгувався, шепотів, перегукувався, а Гершко, Мортко і Мошко не могли надивуватися, що це означало, що нині вже і цей не п'є, і той ні, і третій, і десятий, і двадцятий, і тридцятий ні. А Гершко аж викрикнув:

— Ай вай, вус-е-дус! Чому ти нині не береш горілки, Тимку? Га? А ти, Хведоре? А ти, Якове? А ти, Грицю? Та ж ти тридцять. Нам уже так біда в'їлася в боки, що хоч і зараз гибувало, ще поки до церкви підеш, то калатнеш собі пів кватирки? Ну?

— Коли мені сьогодні так випало, щоб я не пив, — промовив Тимко Крук, сердитий і відважний господар.

— Герсти? Чому не пив? Ви слухаєте одного дурня, одного шмаркача, що воно каже, аби не пити? Воно, нівроку, зовсім таки дурне та божевільне, що воно так каже. Воно хоче собі стати на пана. Ну, ну, най йому. А ви таки будете господарями, як і були.

— А якби, Гершку, і нам раз закортіло бути панами, то що з того було б? — відізвався Хведір Антонюк, один з найбідніших господарів.

Господи! Як не розгнівається наш Гершко! Та як не трісне ярмуркою по землі, аж ляснуло.

— Ти хочеш паном бути? Ти? П'янюга? Що й сорочки доброї на плечах не маєш? Ай-вай-мір-гішайн! Герсти, Сури? Чуєте, пане війте, що воно йому дурне рохкає? А шварц-юр на того мішігене шмаркача, бо воно набило вам у голову такі дурниці! А шварц-хулем! Іди геть, дурню, з корчми, бо зараз тобі голову розвалю!

Знайте, люди, — сказав Федір, — що оце востаннє моя нога в корчмі. Тепер я вже знаю, що Василь говорить правду. Бувай здорова, корчмо, і хоч у землю западайся!

З такими розмовами пройшла вся свята неділенька. Жиди казилися від злости, а тридцять срібнарівських господарів сходилися собі у Василевій Нестерюковій новій хаті — перший був Степан Притуляк. Найбільше всіх дивувало те, що між ними були Дмитро Складан та Іван Правдарюк і ще не один з господарів, на яких ніхто не сподівався, щоб вони могли записати свою душу нечистому. А глянь-но, думав собі не один з бідних, наших багачів кортить щебільше забагатіти!

(Далі буде)

* * *

АНДРІЙ КАЧОР

Юліян Павликовський

У 10-ті РОКОВИНИ СМЕРТИ ПЕРЕДОВОГО КООПЕРАТОРА ЗАХІДНЬО-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Десять років тому, в середу 28 грудня 1949 р., на еміґрації в Німеччині, в місті Мюнхені, зовсім несподівано, на 62 гому році життя, розпращався навіки довголітній провідник західньо-української кооперації інж. Юліян Павликовський. Похорон відбувся в суботу, 31 грудня 1949 р. в Мюнхені, на цвинтарі Вальдфрідгоф. На могилі складено понад 20 вінків від різних громадських організацій, а пращало його аж 16 промовців.

Вістка про смерть інж. Ю. Павликовського блискавкою пролетіла не лише по країнах західної Европи, але теж по містах Північної й Південної Америки, Канади, Африки, Австралії та всюди, де лише живуть українці, викликуючи глибокий біль і сум у всіх, що його знали, а зокрема — серед українських кооператорів, які були його ближчими або дальшими співробітниками в краю і на еміґрації.

Інж. Ю. Павликовський народився 20 липня 1888 р. в селі Синькові, радехівського повіту, в Галичині, в родині священика о. Володимира Павликовського. Середню школу закінчив у 1906 р. в Бродах. Від 1906 до 1910 року на львівському університеті студіює право і політичні науки, а по їх закінченні, щоб краще служити своєму народові, записується на аґрономічний факультет Високої Сільсько - Господарської Академії у Відні, яку закінчив у 1914 р. дипломом інженера-аґронома.

Щоб знати, хто такий Ю. Павликовський і що він зробив для українського народу, вистачить лише пригадати найважніші моменти з його життя, які самі за себе говорять. Він дійсний член Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, визначний економіст і публіцист, передовий суспільно - громадський діяч Західної України в рр. 1915-44. Він керманич аґрономічної роботи в "Сільському Господарі" у Львові в 1917-23 рр. і голова цього ж товариства в рр. 1924-30. Він провідний член Крайового Комітету Організації Кооператив (ККОК) у 1920-21 рр., голова Ради Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові — найвищої і найповажнішої і взагалі громадської установи в Галичині — 1922 до 1944 рр. Він член дирекції "Народної Торговлі" у Львові в рр. 1923-33, цієї найстаршої централі українських споживчих кооператив в Галичині, він її начальний директор в 1933-39 рр. Інж. Ю. Павликовський очолював також Надзірну Раду Крайового Молочарського Союзу "Маслосоюз" в 1926-44 рр., "Центробанку" і інших господарських крайових установ у Львові. Він ініціятор і організатор перших семи українських кооперативних конґресів у Львові та ідеолог українського кооперативного руху в Галичині між двома світовими війнами.

Ю. Павликовський відомий також як публіцист. Він редактор "Кооперативного Часопису" в 1921 р., а потім пише статті до "Діла", "Кооперативної Республіки", "Господарсько - Кооперативного Часопису", "Кооперативного Молочарства" і ін. Деякі свої праці публікує окремими книжками, як: "Будівництво, мета і праця кооперації на Великій Україні" (1920), "Природа, мета і світогляд українського кооперативного руху" (1934) і ін. Він також учасник і репрезентант української кооперації на Міжнародніх Кооперативних Конґресах в рр. 1921, 1924, 1927, 1930, 1933, і 1937.

Крім цього Ю. Павликовський був високої марки науковцем і викладачем наукових дисциплін. Він викладав аґрарне законодавство на Українському Тайному Університеті у Львові і кооперацію на різних кооперативних курсах в краю і в Українському Технічно-Господарському Інституті в Реґенсбурзі і на Українському Вільному Університеті в Мюнхені, на еміґрації.

Як передовий громадсько - господарський діяч не усувався він і від політики. Він був членом Центрального Комітету Українського Національно - Демократичного Об'єднання у Львові і деякий час заступником голови цієї партії, а в рр. 1930-38 сенатором до польського сенату від УНДО. На цьому пості відзначався як найкращий знавець господарських справ, і до його голосу дуже поважно прислуховувалися всі польські сенатори і посли.

На еміґрації очолював "Об'єднання Українських Кооператорів" у Мюнхені і Централю Українських Кооператив "УНІЯ" в Німеччині та Господарсько-Фінансову Комісію Української Національної Ради, якої був співтворцем. Він брав активну участь у двох перших сесіях УНРади від УНДО. Ю. Павликовський був ініціятором пяти українських кооперативних з'їздів у Німеччині в рр. 1945-49.

Гаслом цілого його життя було: "В об'єднанні власних сил до добра й краси". Хай ця скромна згадка пригадає нам цю світлу постать з нашого недавнього минулого та буде прикладом для молодшого покоління до наслідування.

Замітка Редакції: Хто з наших читачів бажав би докладніше запізнатися з життям і діяльністю Ю. Павликовського, той може набути в "Калині" книжечку інж. А. Качора п. н. **"35 літ на службі народу".**

—o—

РОДИННИХ МЕШКАНЬ В КАНАДІ НЕ БРАКУЄ

Статистика нотує, що в 1958 році прибуло в Канаді 75,800 нових подруж. У тім самім році започатковано будову 146,686 мешкальних одиниць.

Д-р ЯР. РУДНИЦЬКИЙ

Фінансові основи наукової праці УВАН у Канаді

У протилежність до УВАН у ЗДА, Українська Вільна Академія Наук у Канаді не одержує ніяких субсидій від відомих фундацій Форда, Роксфеллера, Ґуґґенгайма й ін. Тимто вся діяльність УВАН оперта на таких чинниках:

1. безкорисній праці членів УВАН, а зокрема Управи Академії;
2. продажі видань УВАН;
3. пожертвах українського патріотичного громадянства,
4. колектах на імпрезах УВАН та
5. членських вкладках.

У конкретних цифрах ці позиції уявлені у фінансовому звідомленні УВАН за 1958 рік:

А. Приходи: $2,276,43

Б. Розходи: $1,996,70.

Найбільшу позицію в приходах творять пожертви.

Між жертводавцями фіґурують також три кредитівки: 1) Українська Кредитівка, Торонто ($100), Віра, Вінніпеґ ($75) і Карпатія, Вінніпеґ ($50).

На другому місці йдуть приходи з продажу видань. Цікаво відмітити при цьому, що майже всі продажі йдуть до наукових установ, університетів, бібліотек, книгарень. Так як пожертви напливають із українських джерел, так продаж здійснюється в великій більшости в неукраїнських середовищах. Досить значну суму дають збірки при вступах на імпрези УВАН (т. зв. срібна колекта). На останньому місці йдуть членські вкладки, що з уваги на невелике число членів (30) оправдане.

Здавалося б, що приходи УВАН зовсім невистачальні для такої установи. Один із наших піонерів жартома порівняв бюджет УВАН до бюджету "жіночого товариства на фармах".

І нам здається, що найбільший "прихід" — незаписаний у книгу фінансів УВАН — це ідейна, посвятна праця носіїв ідеї української вільної науки, членів УВАН, що в свідомості своєї культурної місії, несуть тягар праці без особистих користей, стараючися йти слідами своїх визначних провідників, сл. п. проф. Д. Дорошенка й проф. Л. Білецького, перших президентів УВАН.

—x—

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ СОБІ КІЛЬКА ЦИФЕР

Населення Канади зросло сьогодні до 17½ мільйона.

Загальна продукція Канади в цім році (вироби й послуги) виносить — $35 більйонів.

Число осіб занятих в різних індустріях 6 мільйонів.

Річний дохід на одну особу в Канаді виносив:

У 1949 році $940 — а сьогодні — $1,500.

Для людей, що цікавляться економічним життям свого краю, конечним є орієнтуватись в цифрах, що мають відношення до економії в щоденному житті.

НА ПРАВНИЧІ ТЕМИ:

Є. РАДЧУК

Домовласники та їх льокатори

В щоденному житті дуже часто виникають проблеми та непорозуміння відносно правного становища поміж домовласниками та їх льокаторами в більшості випадків через брак правильного поінформування щодо існуючого права.

Ця коротенька стаття має на меті висвітлити підставові правні засади, які обов'язують обидві сторони, цебто власника дому та його льокатора (рентівника).

Основною правною підставою відносин поміж власником будинку та його льокатором (рентівником) є так званий: "Landlord and Tenant Act", що був ухвалений парляментом Манітоби. (Ця стаття відноситься лише до Манітоби).

Згаданий акт дозволяє та дає правну підставу усним та писемним договорам між домовласниками та льокаторами відносно чиншу (ренту). Існують договори: тижневі, півмісячні, місячні, чвертьрічні, північні, річні та інші. На практиці більшість договорів є усного характеру, звичайно впродовж календарного місяця. Ці усні договори (контракти), автоматично (самочинно) відновляються щомісяця, якщо не існує потреба їх припинити, цебто уневажнити. Для прикладу, — якщо льокатор винаймає помешкання на підставі місячної угоди, від першого до першого дня кожного місяця, а по деякім часі бажає уневажнити угоду, він зобов'заний повідомити домовласника усно або писемно один місяць наперед, заявляючи, що він помешкання покидає. Це повідомлення мусить бути доручене домовласникові перед першим числом місяця а не на перше число, як це звичайно більшість людей думає або робить.

Це саме правило відноситься до власника дому, що бажає дати повідомлення (notice) своєму льокаторові, щоб він звільнив помешкання.

Якщо договір є тижневий або двотижневий, тоді виповідження (повідомлення) повинно бути відповідно зложене на тиждень чи два тижні вперед.

Можна складати виповідження (повідомлення) усно, але щоб мати кращий доказ на випадок заперечення, є побажаним, щоб його зложити писемно. Задля певности треба виповідження-повідомлення (notice) вручити особисто.

Якщо льокатор не вибрався на призначений час, тоді треба негайно звернутися до адвоката за дальшою порадою.

Існують випадки, що льокатор (рентівник) не заплатив належности (ренту) на призначений йому час, тоді домовласник після трьох днів мусить зробити формальне домагання про заплату належности (чиншу), або про опорожнення помешкання. Якщо комірник (рентівник) це домагання зіґнорує, домовласник, за допомогою свого адвоката, вносить скаргу до Окружного Суду (County Court), домагаючись заплати належности (ренту) або опорожнення помешкання.

Якщо льокатор внесе залеглу плату та покриє судові витрати, він має повне право залишитися на дальше в помешканні як комірник.

Дуже часто бувають випадки, що власник дому хоче позбутися льокатора (рентівника), який не тільки не платить чиншу (ренту), але й відмовляється опустити помешкання на визначений йому домовласником час. В таких випадках найбільш практична правна дорога — це внесення прохання до суду, щоб суд примусив льокатора опустити помешкання.

Домовласник не може одночасно просити суд про усунення льокатора та про змушення його до заплати залеглого чиншу (ренту). Домовласник може просити або про одне, або про друге. Якщо суд розпорядив, щоб льокатора виселити з мешкання, тоді домовласник мусить внести окреме прохання до суду, в якім просить про присудження (Judgment) льокатора до заплати залеглого чиншу (ренту).

Якщо виникає потреба про винайм помешкання, крамниці або іншого підприємства на довший відтинок часу, є побажаним, щоб тоді зробити писемну умову найму, вичисляючи ясно вимоги та зобов'язання обох підписуючих сторін. Існують відповідні друки для таких справ.

Під час війни існував Комітет контролі чиншу (Rental Control Board), який уже тепер розв'язаний. Одначе існують певні санітарні міські правила щодо помешкань.

В житлових будинках, де домовласник огріває помешкання льокаторові, він зобов'язаний міським приписом постачати тепло від 1-го вересня до 1-го червня включно, утримуючи від 7 год. до 11-тої вечора температуру не меншу від 68 ст.; від 11 год. до 7-ої ранку не менше як 60 ступнів.

РОЗВ'ЯЗАНО П'ЯТЬ КРЕДИТІВОК В МАНІТОБІ

Постанова манітобського уряду з днем 12 листопада 1958 року розв'язано було 5 кредитових спілок в провінції, а саме:

1) Кредитівка в Дурбан, Ман. (осн. 1942),

а у Вінніпеґу:

2) Кред. Працівників в юнійних скотобойнях (осн. 1957).

3) Кред. Працівників в загальних пекарнях (осн. 1957).

4) Кред. Кооператорів — членів Ред Ривер Кооперативи (осн. 1957).

5) Кредитівка Службовиків в кооперативах (осн. 1953).

З кінцем 1958 року було в Манітобі 209 активних кредитівок, а в них 74,174 членів та $27,765,000 майна.

о

ЗАПОВІТ КООПЕРАТОРА

О. Кобець в своїх "Записках Письменника" — див. Українське Слово, Париж з 18 жовтня 1959, вставив такий уступ: "Ще не встигла почорніти власна гаряча кров білоцерківського кооператора Присяжнюка на записці, тією кров'ю писаній, що якимсь чудом переслана була з льохів ЧеКа на світ:

Дорогі товариші! Умираю за Україну. **Мого сина прошу виховати українцем і кооператором".**

У тім-же числі ще одно місце заслугує тут на згадку:

"Нова Громада" (журнал), що на чолі її стояв О. Кобець, почала з'являтися в 1922 р., в обставинах великої матеріяльної скрути. Якщо б не підтримка єдиного тоді **джерела українських фондів — кооперації** — та якби не напружена праця редактора Кобця, цей журнал не зміг би ні виникнути, ні утриматися. А тим часом відіграв він велику функцію в організації наших літературних сил.

Ти мусиш віддати (присвятити) хоч частинку часу для свого ближнього. Хочби лиш якусь маленьку прислугу, а все таки зроби щось для тих, що потребують допомоги, щонебудь, за що ти не дістанеш жадної заплати — крім задоволення з виконання доброго вчинку. Пам'ятай, що ти не живеш у світі, який лише до тебе належить.

(д-р Альберт Швайцер)

◆

ФІНАНСОВИЙ СТАН КАРПАТІЇ

з днем 31 грудня 1959 року

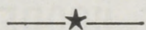
Готівка й інвестиції	$ 337,762.00
Позички членам	1,075,435.00
Устаткування і різне	4,413.00
	$1,417,610.00
Уділовий капітал	$ 960,115.00
Депозити	368,578.00
Власні фонди й надвишка	88,917.00
	$1,417,610.00

22-ий РІК ГОЛОВОЮ ВІДДІЛУ ВЗАЇМНОЇ ПОМОЧІ

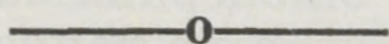
На річних загальних зборах 55 Відділу Взаїмної Помочі, що відбулись в Українськім Національнім Домі у Вінніпеґу в неділю попол. 27 грудня 1959 — перевибрано Йосипа Кобзаря 22-ий раз на голову Відділу. Другі члени Управи: Вол. Костів, пані Н. Шеремета і Ярослав Боднар.

Звіт: Впродовж року вписалось до Відділу 16 нових членів, а 8 виступило. Опікунки хворих Л. Костів і А. Журавель — відвідали 12 членів, які хворіли під час року. Загальні приходи виносили $8,873, а виплати $8,740. Майно Відділу подане цифрою $2'0.00. Стан членів з кінцем року 218 — з того 110 чоловіків, 49 жінок та 50 дітей.

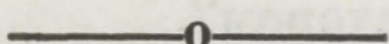
В зборах взяло участь 20 членів. Нарадами проводив мґр. Іван Геврик.

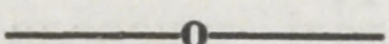
НЕ ВІДКЛАДАЙ ЛАСКАВОГО СЛОВА ДО ЗАВТРА, ЯК ЩО МОЖЕШ ВИСЛОВИТИ ЙОГО СЬОГОДНІ.

ЖИТТЯ — це суміш гарних і поганих днів, перемоги й поразки, давання і удержування.

Служба наша не є досконало задовільна — далека від того... А все ж таки полагоджуємо багато таких справ, які варто поручати другим.

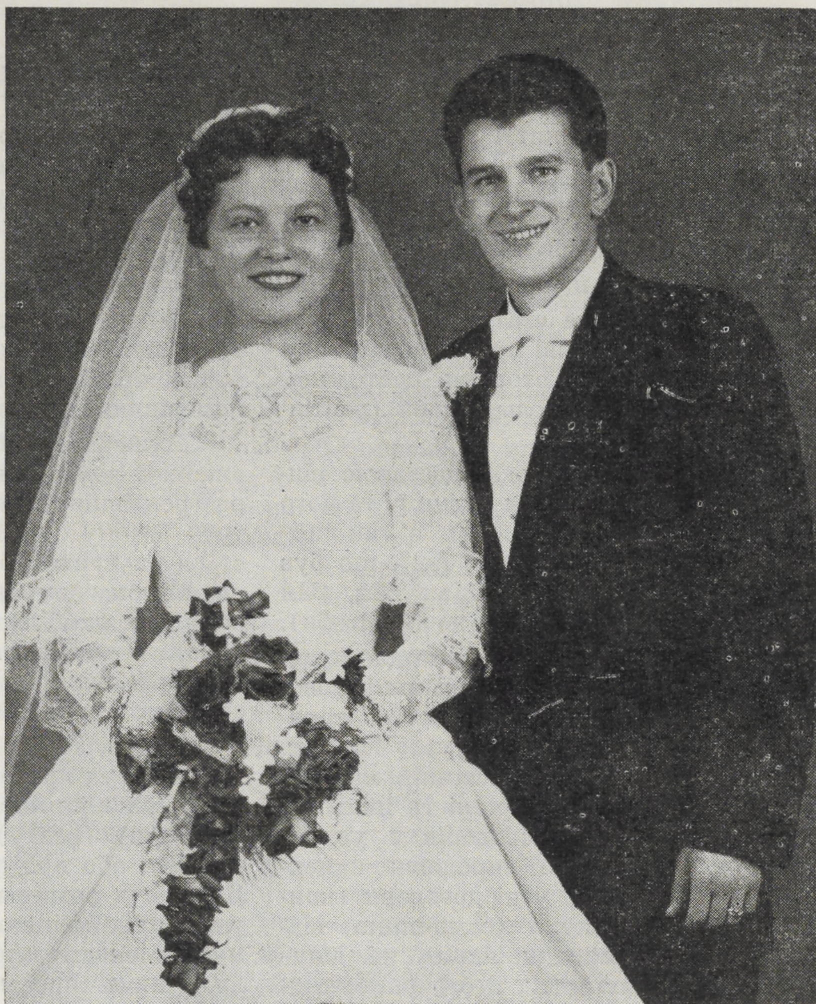
Книжки — це найкраща зброя в боротьбі за збереження і розвиток того, що найкраще в нашій цивілізації.

МОЛОДЬ В КООПЕРАЦІЇ

Зо двадцять років ввійшло до Карпатії сотні молодих людей —починаючи як члени молодечого відділу. Серед нас вони зросли, навчились щадити і господарити грішми, побираються і дальше користають з послуг кредитівки. Влаштовуючи родинне життя, особливо в початках, мають вони велику потребу на кредити — закуповуючи, хатне приладдя й меблі, чи то авто або приступаючи до будови власного дому.

На світлині — одна така пара — Орест і Єлисавета. Орест і його молодший братчик Євген пішли слідами свого батька Андрія, який став членом Карпатії около десять років тому.

Молодим кооператорам на новій дорозі життя складаємо найщиріші побажання від управи й усього членства Карпатії.

Молодята — Орест і Єлисавета Бендери